

Eldraárið 1999

Borgar Nybo, avvarðandi:

- Tey óhjálpnu eiga ongan góðan

- At Statshospitalið skal vera einasti møguleikin fyri at fáa innivist hjá einum gomlum manni, hvørs einasti trupulleiki er, at hann klárar seg ikki sjálvur líkamliga, er óvirdiligt at bjóða fólki, sigur Borgar Nybo

TURID KJOLBRO

Støðan hjá eldri fólki, ið ikki klára at búgva einsamøll, er vónleys kring alt landið, men ringast í høvuðsstaðnum. Uttan mun til, hvar tey ella avvarðandi teirra venda sær, er svarið tað sama: Her er einki pláss og bíðilistin er langur!

Borgar Nybo í Havn hevur síðsta mánaðin roynt tað sum roynast kann fyri at finna ein útveg fyri nokur eldri fólki í familjuni, ið eru komin soleiðis fyrri, at tey ikki klára at búgva einsamøll. Og útlitini til, at hann finnur eina góða og virdiliga loysn til fastrina og mammubeiggjan hjá konuni eru ógvuliga vánalig.

- Fastir mín hefur ligið á Landssjúkrahúsinum, men hon kann ikki verða útskrivað,

ad, tí eingin er at taka sær av henni og hon klárar seg ikki sjálv.

- Mammubeiggi konu mína gjordist sjúk, og lá eina viku á Landssjúkrahúsinum. Hann buði til leigu í eini íbúð, men varð uppsagdur, tí eigarin vildi ikki longur hava ein eldri mann sum leigara. Hann hevði tí ongastaðni at fara. Á Umlættingarheimið slapp hann ikki, tí har skulu fólki hava eitt heim at fara til, tá ið tey verða útskrivað. Hann varð uppskrivaður til Ellisheimið í 1996, men har er eingin sum helst møguleiki at sleppa inn. Sama skilið er á Lágargarði og á Eldrasambýlinum í Hoyvik.

Tað tekur hart uppá tey
- Einasta tilboðið, ið

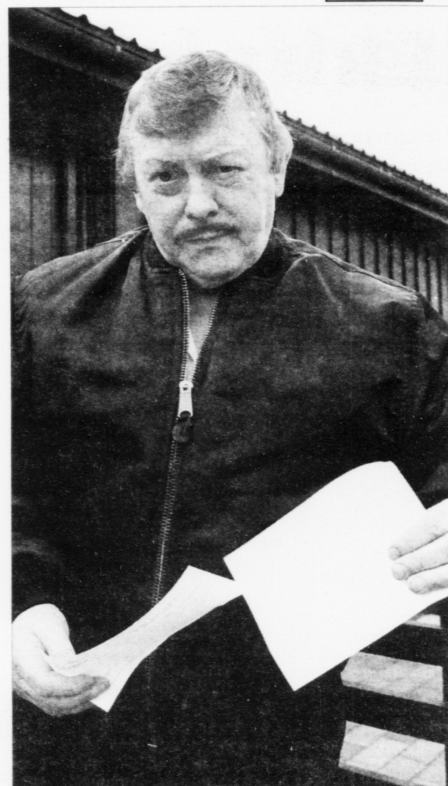
mammubeiggi konu mína hevur fingið, er at verða innlagdur á deild 5 á Statshospitalinum saman við sinnissjúkum. Hetta er einasti møguleikin, men tað er avgjørt ein sera vánalig og óvirdiliga loysn at bjóða einum manni, sum er 71 ára gamal og hvørs einasti trupulleiki er, at hann ikki klárar seg líkamliga.

- Tey gomlu og eldri verða alt ov lítið raðfest og tey eiga ongan góðan. Tá ið talan er um henda bólkin av Føroya fólki, eru eingir pengar at brúka, men tá ið tað snýr seg um iløgur sum nýggj lógtingshús ella nýtt vaktarskip er líkamikið, um talan um 50 ella 100 milliónir krónur.

- Fleiri sambýli áttu at verðið stovnað. Vit kunnu ikki bjóða gomlum fólki at

skulu liggja millum vánaligar sjúklingar á Landssjúkrahúsinum. Tað tekur hart uppá tey og tey verða tunglynt. Fyri at fáa ein møguleika liggja tey og bíða til ein, sum er á ellisella røktarheimi doyrt, og tað er ov galið.

Borgar Nybo hevur skilt á Landssjúkrahúsinum, at har eru nógv eldri fólki, ið liggja og kunnu ikki verða útskrivað, tí eingin er at taka sær av teimum. Hesum tíðindum kunnu vit ikki fáa váttað ella útgreinað, tí tað ber ikki til at fáa fatur á fólki á Landssjúkrahúsinum vegna verkfallið.

- Uttan mun til, hvar ein vendir sær, er svarið tað sama. Her er einki pláss, sigur Borgar Nybo, avvarðandi hjá eldri fólki, sum einki stað hava at fara, nú tey eru vordin óhjálpin.

Mynd: Álvur Haraldsen

Sólgerð Djurhuus, fyrstøðukvinna á Ellisheiminum í Havn:

- Stórir gravgangur eftir plássum

- 180 fólki bíða eftir at sleppa inn á Ellisheimið, og tey, ið hava bíðað longest, eru skrivað upp í 1990

TURID KJOLBRO

Ellisheimið í V.U. Hammershaimbøgøtu í Havn hevur pláss fyri 25 búfólki, og á Umlættingarheiminum eru 8 pláss. Men hetta noktar langt frá stóra tørv. Til Ellisheimið standa 180 fólki og bíða, og tey, ið hava bíðað longest, eru skrivað upp í 1990.

- Nokur skriva seg upp í góðari tíð og tí er ikki vist, at tey, ið hava staðið longest uppskrivað, hava brúk fyri einum plási nú. Tá ið eitt pláss er tókt, tekur upptöknevndin øll fólki á bíðilistanum ígjøgnum. Hugt verður at, nær tey eru skrivað upp og hvønn tørv tey hava. Serlig fyrilit verða tikin, sigur Sólgerð Djurhuus, fyrstøðukvinna á Ellisheiminum.

- Stórir gravgangur er eftir plássum í lótni, og vit merkja, at tað er ógvuliga tungt hjá fólki, ið hava gomul fólki heima. Vit verða ringd upp javnan av avvarðandi, ið ikki vita síni livandi ráð. Tá ið eitt av búfólku-

num fellur frá, kimar telefonin beinanvegin.

Verri fyrri

Tá ið fólki koma inn á Ellisheimið skulu tey ikki vera røktarsjúklingar, men eina ferð verða tey flestu røktarsjúklingar, tí tey liva teirra síðstu dagar á Ellisheiminum.

- Tey, sum koma inn, verða vánaligari og vánaligari, men hava fólki tørv fyri sjúkarakøkt, tá ið tey koma inn, er meiningin, at tey skulu á Lágargarð.

Tað yngsta búfólkið á Ellisheiminum er 78 ár, tað elsta er 96 ár. Tey flestu eru í 80-unum.

Umlætting

Skulu eldri fólki á Umlættingarheimið í summar er tíð at skriva seg upp nú. Tá er størsta trýstið.

- Tey, ið eru um eldri fólki, royna at skipa so fyrri, at tey koma á Umlættingarheimið, tá ið høgtíðir eru, tá ið flettin er fyrri og til serlig høvi annars. Vit royna at laga tað soleiðis til, at øll

- Vit verða ringd upp javnan av avvarðandi, ið ikki vita síni livandi ráð. Tá ið eitt av búfólkunum fellur frá, kimar telefonin beinanvegin, sigur Sólgerð Djurhuus, fyrstøðukvinna á Ellisheiminum í Havn: Mynd: Álvur Haraldsen

sleppa inn og ert tú í góðari tíð visir tað seg ikki at verða nakar trupulleiki. Tey fáa seks vikur um árið í part. Eru serlig viðurskipti kunnu

tey verða longri, men tá tekur Almennastovan 100 krónur av um dagin av pensjónini. Annars kostar tað einki at vera á Umlætting-

arheiminum, sigur Sólgerð Djurhuus. Tórshavnar býráð eigur og rekur Ellisheimið og Umlættingarheimið, og

hetta eru einastu stovnar av sínum slag í Føroyum, ið eru kommunalir.